
Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skriv dagtilbuddets navn

Skriv årstal

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I Maglehøj har vi et stort fokus på vores rutiner som læringsmiljø. Vi har haft særligt fokus på ventepositioner, hvornår er en venteposition lærende og hvornår er den overflødig og unødvendig. Vi har også haft særligt fokus på børnenes lege, med fokus på den voksnes rolle i legen og det at ”turde” at lege med.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

En egentlig evalueringskultur, er endnu ikke på plads, men vi har arbejdet med forskellige evalueringsskemaer over de sidste to år så som EVA og SMTTE, inden for det seneste halve år, har vi arbejdet med det evalueringsskema som fremgår i hæftet om evalueringskultur. Derudover evaluerer vi på personalemøder, stuemøder og hver uge evalueres ugens aktiviteter med henblik på forbedring/læring. Vi har faste møder hver 4 uge, hvor leder og de to faglige fyrtårn mødes og evaluerer og diskuterer hvordan det er gået, hvad der er svært lige nu, hvor vi opnår succes og hvilke miljøer vi skal gå på opdagelse i, for at blive klogere på hvor/hvad der skal gentænkes.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

I Maglehøj har vi brugt tid på at læse og forstå den nye styrkede læreplan, for herefter at diskutere i plenum hvilke aspekter vi allerede tog højde for i vores pædagogiske praksis og hvilke aspekter der skulle nytænke. Det blev klart for os, at kvaliteten i nogle af rutinerne i dagligdagen (eks. garderoben – tiden efter frokost, hvor alle børn skal på legepladsen) ikke var der hvor vi gerne ville have den til at være. Vi kunne forbedre hele denne rutine med små ændringer, såsom at dele børnene op i mindre grupper, for på den måde at sikre mere nærvær og tid til støtte op om børnenes selvhjulpenhed.

Selve udarbejdelsen af den skriftlige del, er delt op, således at alle medarbejdere har skrevet en del af den. Herefter er det samlet, læst i plenum og rettet til, så alle kan genkende sig selv i det skrevne.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi satte fokus på at evaluere på ventepositioner, da vi oplevede at børnene mange gange dagligt forholdte sig afventende – i kø til at vaske hænder, ved bordet når de ventede på frokosten, i garderoben for at få hjælp af en voksen.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relations skemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi startede ud med at indsamle data – hvor, hvornår og hvor længe befandt børnene sig i ventepositioner.

Hvilke aspekter i ventepositionerne skulle der sættes fokus på (den voksnes rolle, børnenes interaktion, strukturen/rammen eller alle tre)

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi fandt ud af at børnene enten blev passive eller meget urolige og højrystede, når de skulle vente. Det blev svært at være i for både børn og voksne. Vi oplevede at nogle børn blev rigtig kede af det, eks. fordi dem som var aktive og højrystede, skubbede hinanden og ramlende ind i andre børn. Nogle børn holdt sig for ørerne og de voksne havde svært ved at bevare overblikket og den anerkendende tilgang. Det blev klart for os, at disse ventepositioner var u hensigtsmæssige, da det hverken tjente børnenes trivsel eller dannelse. Vi blev klar over, at børnene alt for mange gange i løbet af dagen blev bedt om at vente.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Det blev klart at vi måtte ændre og tilpasse den pædagogiske praksis så børnene blev mindre afventende og mere inkluderet og handlende. Vi begyndte at dele børnene i mindre grupper ved overgange, så i stedet for at alle børn gik ind fra legepladsen samtidig, var i garderoben samtidig og stod i kø til at tisse og vaske hænder, gik vi ind i hold (en voksen med en mindre gruppe børn), når så den første gruppe var færdig med at tage overtøjet af, kunne næste gruppe komme ind og tage overtøjet af. Nu var første gruppe så i gang med toiletbesøg og håndvask og kunne herefter gå i køkkenet og dække en frokostvogn. På den måde oplevede vi, at alle børn havde bedre forudsætninger for at opleve mindre ventetid, mindre larm, mere hjælp og mere inddragelse.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Forældrerådet bliver løbende orienteret om hvilke processer og tiltag vi arbejder med i pædagogisk praksis og hvorfor. Forældrerådet har mulighed for at stille spørgsmål og komme med input.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

I den næste tid vil vi arbejde videre med rutinerne i hverdagen, som læringsmiljøer og så vil vi sætte ekstra fokus på formidling og dokumentation med mere faglighed. Vi arbejder lige nu med måltidet som læringsmiljø. Det at måltidet ikke kun handler om mad, men om fællesskab, inklusion, nysgerrighed/mod, opmuntring og nye sanseoplevelser. Vi vil have fokus på børnenes fællesskab omkring måltidet, den voksnes rolle og gå på opdagelse i om vi egentlig gør det vi tror vi gør/det vi ønsker at gøre.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi tænker at fastholde den nuværende løbende evaluering, men at få det sat mere i system, så det bliver fastholdt. Vi har mange gode og meningsfulde drøftelser, som er med til at sikre en god kvalitet i vores dagtilbud. Vi oplever at vi alle bliver klogere og mere opmærksomme på både børneperspektivet, fællesskabet og pædagogens rolle, når vi fastholder en løbende evaluering.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil skrive mere om hvordan vores evalueringer skaber øget fokus på børnenes oplevelser og hvilke eventuelle ændringer/ justeringer af den pædagogiske praksis vi arbejder med.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC